

Del 2 Hvorfor boikotte akkurat Israel?

Dette spørsmålet blir ofte reist. Vi mener det er tre viktige grunner:

- Det palestinske sivilsamfunnet ber om det.[1] Boikott er et av deres viktigste, ikke-voldelige våpen i kampen for frihet, rettferdighet og likeverd.
- Boikotten er et effektivt, ikke-voldelig våpen mot okkupasjonsmakten! Israel er særlig opptatt av sitt omdømme innen akademia og kultur, og satser stort på internasjonalt samarbeid innen forskning, utvikling, teknologi og kulturutveksling. Dette normaliserer okkupasjonen, og Israels brudd på folkeretten blir ikke straffet. Derfor frykter Israels regjering BDS-bevegelsen, særlig å bli isolert gjennom den akademiske og kulturelle boikotten.
- Israels behandling av palestinerne er en statlig organisert apartheid-politikk. Kampen mot det Sørafrikanske apartheid-regimet knesatte et prinsipp om at en slik politikk er illegitim og noe verdensopinionen ikke skal godta.

Israel bruker aktivt akademia og kultur til å framstille seg som et vest-europeisk demokrati, blant annet gjennom deltakelse i EUs forskningsprogrammer, European Song Contest (Grand Prix) og Det europeiske fotballforbundet (UEFA). Gjennom dette samarbeidet bidrar Europa til å normalisere apartheidregimet.

Europas regjeringer har i liten grad brukt diplomatisk press på Israel til fordel for palestinerne. Så lenge Israel straffefritt fortsetter å bryte folkeretten og utvide sitt territorium, er boikott sivilsamfunnets mulighet til å handle. Boikott kan bidra til en reell dialog, der også Israels okkupasjon og undertrykking av palestinerne er et tema.

Israel – en sionistisk stat bygd på fordrivelse

Historisk har Israels karakter og politikk bakgrunn i sionismen. Dette er en ideologi og politisk bevegelse som oppstod i Europa på 1880-tallet og som arbeider for en stat for jøder i det historiske Palestina. Planen var inspirert av den framvoksende ideen om nasjonalstaten. Ønsket om en egen jødisk stat var også en reaksjon på antisemittismen og jødeforfølgelsene i Europa. Men sionistene var en minoritetsbevegelse blant Europas jøder fram til etter 2.verdenskrig.

Den 29. november 1947 vedtok FN delingsplanen som delte Palestina i to: sionistene fikk tildelt 55 prosent og palestinerne 44 prosent. Jerusalem skulle være internasjonal sone. Planen ble akseptert av sionistene. Palestinerne, som utgjorde ca. 70 prosent av befolkningen, så på forslaget som urettferdig og avviste det.

1948-krigen mellom Israel og araberstatene ble starten på det palestinske flyktningproblemet: 750 000 palestinere ble fordrevet fra sine hjem og over 500 palestinske landsbyer ble ødelagt i det historikere i dag omtaler som etnisk rensing. Den 14. mai 1948 erklærte Israel sin selvstendighet. Den jødiske befolkninga var da mer enn tidoblet på 30 år, fra ca. 56 000 i 1917 til ca. 650 000.

Palestinerne kaller dette al-Nakba, som på arabisk betyr «katastrofen». Nakba markeres hvert år den 15. mai og handler om fordrivelsen som stadig pågår.

Israels okkupasjon og ekspansjon

Etter krigens slutt i 1949 hadde Israel erobret et landområde som var 77 prosent av det historiske Palestina, dvs. mye større enn forslaget i FNs delingsplan. Den 11. mai 1949 ble Israel tatt opp som medlem av FN. Medlemskapet forpliktet Israel til å respektere FNs delingsplan av 1947 og FN-resolusjon 191 av 1948, som garanterte palestinske flyktningers rett til å vende hjem eller få kompensasjon. Ingen av disse forpliktelsene er oppfylt.

Under seksdagerskrigen i juni 1967 okkuperte Israel Sinai-halvøya, Vestbredden, Gazastripen, Øst-Jerusalem og Golan-høyden. I november 1967 vedtok FNs sikkerhetsråd resolusjon 242, med krav om israelsk tilbaketrekning fra områdene de hadde erobret fra nabolandene. I 1981 annekterte Israel i stedet Øst-Jerusalem og

Golan-høyden. Sinai ble overlatt til Egypt i bytte mot anerkjennelse, men fortsatt er Gaza og Vestbredden okkupert.

For Israel har denne 50 år lange okkupasjonen vært rimelig, den har ikke kostet oss stort. Vi har militær kontroll over mennesker som ikke har noen rettigheter, vi bygger bosettinger der vi ønsker, vi bryter menneskerettighetene, FN-resolusjoner og internasjonale konvensjoner som det passer oss, uten at det får noen følger. I stedet for å spørre om hvorfor denne okkupasjonen fortsetter, kan man heller spørre hvorfor den ikke skulle fortsette.

*Hagai El-Ad, leder av de israelske menneskerettighetsorganisasjonen B'Tselem,
NTB 8. juni 2017*

Israel begynte å etablere bosettinger i de okkuperte områdene etter seksdagerskrigen i 1967. Byggingen på Vestbredden og i Øst-Jerusalem tiltok for alvor på 1990-tallet. I dag bor over 760 000 israelske jøder som bosettere på Vestbredden og i Øst-Jerusalem. Mange av dem er kommet langveisfra ganske nylig, fra USA, Romania, Danmark og mange andre land for å erobre den okkuperte jorda. Det er en tredobling av kolonister siden Oslo-avtalen om begrenset selvstyre ble undertegnet i 1993. Dagliglivet for palestinerne er preget av konfiskering av land, riving av boliger, arrestasjoner og tortur. Mens palestinerne er underlagt militærstyre, gjelder israelsk lov for bosetterne i koloniene. To folkegrupper på samme landområde er underlagt ulike lover og domstoler.

Israels kolonier er i strid med den fjerde Genèvekonvensjonen, artikkel 49, som lyder: «Okkupantmakten skal ikke deportere eller forflytte deler av sin egen sivilbefolkning til territoriene som okkuperes».

Historikeren Hilde Henriksen Waage om Oslo-avtalen: «Israel var den sterke parten som kontrollerte landområdene det var strid om. Dermed kunne israelerne bestemme spillereglene. PLO måtte oppgi de standpunktene som Israel fant uakseptable og godta de israelske kravene». [2] Israel godkjente PLO – Den palestinske frigjøringsorganisasjonen, en paraplyorganisasjon for den palestinske motstandsbevegelsen – som forhandlingspartner. Palestinerne godkjente staten Israel.

Israels strategi er å legge under seg mest mulig palestinsk land med minst mulig palestinere. Løsningen Israel la på bordet da Oslo-avtalen skulle konkretiseres var å etablere «sjølstyrte» palestinske områder der det bor mange palestinere, enklaver som ikke henger sammen geografisk. Tilbaketrekkingen fra Gaza i 2005, etableringen av stadig nye bosettinger og utvidelsen av gamle bosettinger med direkte veiforbindelse til Israel, er en del av denne strategien.

FN: Israel håndhever apartheid

Kampen mot apartheidregimet i Sør-Afrika resulterte i en verdensomfattende boikott. For å hindre framveksten av liknende undertrykkingssystemer, vedtok FN i 1973 konvensjonen[3] som forbyr apartheid. Forbrytelsen apartheid defineres som inhumane handlinger som begås i den hensikt å etablere og opprettholde dominans av en rasebasert gruppe og systematisk undertrykke den. Konvensjonen forplikter FN-landene til å motarbeide apartheid. Apartheid er også behandlet i andre internasjonale traktater. Den mest kjente er artikkel 7 i Roma-statuttene i ICC, som klassifiserer apartheid som en forbrytelse mot menneskeheten.

Apartheid i Sør-Afrika var mye mildere enn den apartheidpolitikken Israel praktiserer overfor palestinerne, sier Esack, og ramser opp: – Regimet i Sør-Afrika forsøkte verken å fordrive eller eliminere de svarte. De ønsket å holde dem på plass, men trengte dem som arbeidskraft, i hushold og gruver. Sør-Afrika praktiserte heller ikke kollektiv straff. Hvis en person brøt lovene, ble han satt i fengsel. Myndighetene gikk ikke etter familiemedlemmer, eller raserte huset og olivenlundene til familien, sier han. – Det var ikke atskilte veier for hvite og svarte i Sør-Afrika, og de bygde ikke murer på de svartes landområder. Sør-Afrika hadde heller ikke en politikk for å få ?ere hvite til å innvandre for å endre den demogra?ske

balansen.

*Professor Farid Esack, sørafrikansk BDS-leder,
Klassekampen 15.9.2017*

En rapport fra FNs Economic and Social Commission for Western Asia (UNESCWA)[4] i mars 2017, dokumenterer at Israel har etablert et apartheidregime som dominerer det palestinske folket som helhet gjennom strategisk fragmentering. Forfatterne, Virginia Tilley og Richard Anderson Falk, kjenner godt til situasjonen i Palestina gjennom forskning, og for Falk også som FN-rapportør for menneskerettigheter.[5]

Rapporten undersøker hvordan krigshistorien, FNs delingsplan, annekteringen og den langvarige okkupasjonen har ført til deling av det palestinske folket i forskjellige geografiske områder der de er underlagt ulike lovverk. Fragmenteringen stabiliserer regimets herredømme over palestinerne og svekker deres vilje og kapasitet til å reise en samlet og effektiv motstand. Ulike metoder blir anvendt avhengig av hvor palestinerne bor. Dette er kjernen i hvordan Israel håndhever apartheid. Samtidig hindrer fragmenteringen en internasjonal anerkjennelse av at systemet i sin helhet fungerer som et apartheidregime.

Siden 1967 har palestinere levd i det rapporten refererer til som fire domener der de blir behandlet ulikt, men likevel er undertrykt som folkegruppe:

1. Palestinerne som er israelske borgere er utsatt for diskriminering, blant annet gjennom en sivilrett med spesielle restriksjoner som styrer deres liv.
2. Palestinerne som bor i Jerusalem har oppholdstillatelse der, men har ingen rettigheter i Israel. De trakasseres stadig og forsøkes presset ut av byen.
3. Palestinerne som lever under okkupasjon på Vestbredden og Gazastripen, inkludert de som bor i flyktningleirer, er underlagt israelsk militærstyre. På Vestbredden betyr det kontrollposter (checkpoints), apartheidmur og stadig trakassering fra bosetterne. I Gaza betyr det en umenneskelig israelsk blokad og gjentatte massive militærangrep.
4. Palestinerne som er flyktninger eller etterkommere etter flyktninger og som bor utenfor det historiske Palestina som er under Israels kontroll, blir nektet å vende tilbake, i strid med FN-resolusjoner og folkeretten.

Israels handlinger som faller inn under FNs definisjon av apartheid, er utførlig beskrevet i rapportens vedlegg 1 Findings of the 2009 HSRC Report (the Human Sciences Research Council of South-Africa, også kalt Goldstone-rapporten). Her påpekes det som viktigst at palestinerne nektes fundamentale menneskerettigheter, som retten til frihet, religion, arbeid, helse, utdanning og fri ferdsel. De største hindringene er apartheidmuren, kontrollpostene og bosettingene. I tillegg nevnes mangel på ytringsfrihet og forsamlingsfrihet, vilkårlig fengsling, begrensning i fagorganisering og bosted, og fordriving fra egne hjem.

Dette skjer fordi Israel bygger på sionismen, en politisk retning som sier at jøder skal ha eksklusive rettigheter innenfor denne staten, mens alle andre er annenrangs borgere. Å kalle Israel en «jødisk» stat er egentlig antisemittisme. For det er ikke noe typisk jødisk med den sionistiske ideologien.

[1] Intervju i Fri Fagbevegelse 24.5.16

[2] Norgeshistorie, Universitetet i Oslo

<http://www.norgeshistorie.no/oljealder-og-overflod/artikler/1931-oslo-avtalen.html>

[3] FN-konvensjonen mot rasediskriminering, 1973

<http://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Menneskerettigheter/Konvensjon-mot-rasediskriminering>

[4] [Israeli Practices towards the Palestinian People and the Question of Apartheid \(PDF\)](#)

[5] Virginia Tilley er professor i statsvitenskap ved Southern Illinois University og ledet et forskningsprosjekt om apartheid i okkupert Palestina 2007-2009. Den amerikanske jøden Richard Anderson Falk er professor emeritus i folkerett ved Princeton University og forfatter av en rekke bøker om folkerettslige emner. Falk var også FNs spesialrapportør for menneskerettighetssituasjonen i okkuperte Palestina i perioden 2008-2014.

[Israels lov om «Jødisk nasjonalstat» gir jøder eksklusive særretter](#)

Den 19. juli 2018 vedtok

Knesset, det israelske parlamentet, loven som definerer Israel som «en nasjonalstat for det jødiske folk». Loven som ble vedtatt med 62 mot 55 stemmer, definerer Israel som «en nasjonalstat for det jødiske folk», der bare jøder skal ha nasjonal selvråderett i landet. Tidligere hadde arabisk samme status, men gis nå lavere status. Det står videre at jødiske bosetninger er i nasjonens interesse. – Dette er et avgjørende øyeblikk i staten Israels historie, som gjør at vårt språk, vår nasjonalsang og vårt flagg er satt i stein, sa statsminister Benjamin Netanyahu i etterkant av avstemningen.^[1]

Både palestinske

israelere og jøder i USA reagerer på loven. Mange kritikere mener at den svekker demokratiet og gjør både palestinske israelere og andre minoriteter til annenrangs borgere. Både FN-rapporter og fremstående folkerettsekspertene har tidligere hevdet at Israel har utviklet seg til å bli en apartheidstat. Med den nye nasjonalloven har Israel selv erklært seg for å være en apartheidstat.^[2]

«Skal Israel være en jødisk stat eller et demokrati?» Kommentar av Jan-Erik Smilden, Dagbladet 15. mars 2018.^[3]

[1] Aftenposten 19. juli 2018:

<https://www.aftenposten.no/verden/i/Rxp385/Israel-vedtar-kontroversiell-lov-om-Israel-som-stat-for-joder>

[2] The Legal Center for Arab Minoritys Rights in Israel: <https://www.adalah.org/en/content/view/9569>

[3] <https://www.dagbladet.no/kultur/skal-israel-vaere-en-jodisk-stat-eller-et-demokrati/69611789>